

**Brussel, 28 mei 2018
(OR. en)**

9121/18

**COHOM 64
CFSP/PESC 462
FIN 395**

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	28 mei 2018
aan:	de delegaties

nr. vorig doc.:	8889/18 COHOM 59 CFSP/PESC 430 FIN 381
Betreft:	Conclusies van de Raad over Speciaal verslag nr. 22/2017 van de Europese Rekenkamer: "Verkiezingswaarnemingsmissies – er zijn inspanningen geleverd om follow-up te geven aan de aanbevelingen, maar de monitoring moet beter"

In bijlage zijn de conclusies over Speciaal verslag nr. 22/2017 van de Europese Rekenkamer, getiteld "Verkiezingswaarnemingsmissies – er zijn inspanningen geleverd om follow-up te geven aan de aanbevelingen, maar de monitoring moet beter", opgenomen. De Raad heeft deze conclusies op 28 mei 2018 aangenomen.

**Conclusies van de Raad over Speciaal verslag nr. 22/2017 van de Europese Rekenkamer:
"Verkiezingswaarnemingsmissies – er zijn inspanningen geleverd om follow-up te geven aan
de aanbevelingen, maar de monitoring moet beter"**

(Raad Buitenlandse Zaken, 28 mei 2018)

1. De Raad is ingenomen met de positieve geest waarin Speciaal verslag nr. 22/2017 van de Europese Rekenkamer, getiteld "Verkiezingswaarnemingsmissies – er zijn inspanningen geleverd om follow-up te geven aan de aanbevelingen, maar de monitoring moet beter" is opgesteld, en met de uitzonderlijk goede samenwerking tussen de Rekenkamer, de EDEO en de Commissiediensten.
2. De Raad neemt nota van de positieve conclusies van het Speciaal verslag over de inspanningen van de Commissiediensten en de EDEO ter ondersteuning van de uitvoering van de aanbevelingen van EU-verkiezingswaarnemingsmissies. Volgens het verslag is de presentatie van de aanbevelingen van EU-verkiezingswaarnemingsmissies de laatste jaren verbeterd, en werden politieke dialoog en verkiezingsondersteuning benut om de uitvoering van die aanbevelingen te ondersteunen.
3. De Raad is het in het algemeen eens met de aanbevelingen van de Rekenkamer aan de EDEO en de Commissiediensten voor een betere follow-up van verkiezingswaarnemingsmissies, onder meer: a) bij de voorbereiding en presentatie van eindverslagen en aanbevelingen moet een consistentere aanpak worden gehanteerd; b) de lokale belanghebbenden moeten over de aanbevelingen worden geraadpleegd voordat het verslag wordt afgerond; c) de besprekingen met de belanghebbenden moeten ten minste vier werkdagen na het uitbrengen van het eindverslag worden gepland, zodat er genoeg tijd is om het verslag en de aanbevelingen te bestuderen; d) er moet een missie voor follow-up van de verkiezingen plaatsvinden, op een geschikt moment tussen twee verkiezingen; e) er moet een gecentraliseerde database van aanbevelingen worden opgezet; f) de uitvoering van de aanbevelingen van EU-verkiezingswaarnemingsmissies moet op regelmatige basis worden bijgehouden.

4. De EU hecht sterk aan een systematische en effectieve follow-up van de aanbevelingen van verkiezingswaarnemingsmissies van de EU én van de OVSE/ODIHR, en heeft een hele reeks maatregelen genomen ter bevordering daarvan. De EU is ingenomen met het feit dat de EDEO en de Commissiediensten alle aanbevelingen van de Rekenkamer hebben aanvaard en dat de uitvoering ervan goed vordert. Het EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie (2015-2019) vereist reeds het consolideren van beste praktijken om de aanbevelingen van verkiezingswaarnemingsmissies van de EU en de OVSE/ODIHR mee te nemen in politieke dialogen en democratie-ondersteunende activiteiten van de EU en de lidstaten. Nadere betrokkenheid van EP-delegaties bij de aanbevelingen van EU-verkiezingswaarnemingsmissies zou ook verder kunnen worden aangemoedigd. In dit verband wordt een centrale database van aanbevelingen ontwikkeld; het formaat van de tweede bezoeken van de hoofdwaarnemers is herzien om diepgaandere besprekingen met belanghebbenden over aanbevelingen mogelijk te maken en de EU-delegaties te steunen bij het opstellen van follow-upplannen, en er komt een meer consistente presentatie van de verslagen van verkiezingswaarnemingsmissies. Tevens is het voor 2018 voorziene aantal missies voor follow-up van verkiezingen verhoogd.
5. De Raad is van oordeel dat EU-verkiezingswaarnemingsmissies een zeer zichtbare blijk zijn van de gehechtheid van de EU aan het ondersteunen van de democratie en het bevorderen van de eerbiediging van de mensenrechten en de participatie van het maatschappelijk middenveld overal ter wereld. De rol van verkiezingswaarnemingsmissies is nauw toe te zien op het verkiezingsproces en dit te beoordelen – voor, tijdens en na de verkiezingsdag – en de autoriteiten van het land (regering, parlement, de verkiezingsautoriteiten, het gerechtelijk apparaat of andere relevante lichamen), het maatschappelijk middenveld en politieke partijen concrete suggesties te doen om het proces in de toekomst te verbeteren. De doelstellingen ervan voor de langere termijn zijn het verbeteren van het verkiezingskader en de context waarin de verkiezingen worden gehouden, het versterken van de onafhankelijkheid en verantwoordingsplicht van overheidsinstellingen, het vergroten van de participatie van burgers en het ondersteunen van politiek pluralisme. Daarom staan de aanbevelingen van de EU-verkiezingswaarnemingsmissies centraal in de inspanningen ter verbetering van de verkiezingen in de toekomst en zijn ze een cruciaal element van de inspanningen van de EU ter ondersteuning van de verdieping van de democratie.

6. De Raad moedigt de EU en haar lidstaten aan verder concrete projecten te ontwikkelen ter ondersteuning van de aanbevelingen van de verkiezingswaarnemingsmissies van de EU en de OVSE. De EU onderstreept dat de EU-delegaties daartoe zowel het Europees instrument voor democratie en mensenrechten als bilaterale fondsen kunnen gebruiken, afhankelijk van de aard van de aanbevelingen.
 7. De Raad onderkent de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de instellingen en de lidstaten van de EU bij het nastreven van coherentie en coördinatie bij de follow-up van verkiezingswaarnemingsmissies, onder meer via regelmatige collectieve analyse en rapportage, en bij het integreren van de follow-up in politieke en mensenrechtendialogen met partnerlanden. De Raad neemt nota van de belangrijke rol van de EU-delegaties – in nauwe samenwerking met de lidstaten van de EU, de Commissiediensten en de EDEO, evenals met het Europees Parlement –, die de voornaamste gesprekspartners tussen de EU en lokale actoren zijn voor het in stand houden van de politieke dialoog met de bestuursautoriteiten, en het verlenen van bijstand op het gebied van verkiezingen en democratie. Tegelijkertijd ligt de grootste verantwoordelijkheid voor een succesvolle uitvoering van de aanbevelingen van verkiezingswaarnemingsmissies bij de lokale belanghebbenden; de politieke wil van overheidsinstanties en een toereikende capaciteit van onafhankelijke instellingen en het maatschappelijk middenveld zijn onontbeerlijk.
 8. De Raad spoort de EU en haar lidstaten aan nauw te blijven samenwerken om een groter effect te sorteren bij de follow-up van verkiezingswaarnemingsmissies, en voor complementariteit te zorgen tussen de ondersteuning op het gebied van verkiezingen en democratie en de aanbevelingen van de verkiezingswaarnemingsmissies van de EU.
-